

چهار روز

بودجه با کمترین تغییر

سید شمس‌الدین حسینی، رئیس کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۲ با تأکید بر اینکه تلاش این کمیسیون حفظ شاکله لایحه‌ارزالی دولت بوده‌است، گفت: منابع مورد نظر دولت از محل صادرات نفت خام و گاز طبیعی بدون تغییر به تصویب رسید، به‌گفته او، بودجه شرکت‌های دولتی و مؤسسه‌های انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها با کاهش ۷۱درصدی روبه‌رو شد و در مقابل بودجه عمومی دولت ۲۰۹درصد افزایش یافت. اکنون که مجلس شاکله بودجه را حفظ و سعی کرده تا مطابق نظر دولت عمل کند، این مطالبه‌وجود دارد تا دولت در دخل و خرج سال آینده نخستین هدف را کنترل نرخ تورم، حفظ ثبات ارزی و بهبود معیشت و قدرت خرید مردم قرار دهد. بی تردید چنین رویکردی بستگی به انضباط بودجه‌ای دولت دارد و اگر منابع پیش‌بینی شده محقق نشده و دولت با کسری مواجه شود، این ریسک وجود دارد که دولت به استقراض غیرمستقیم از بانک مرکزی در قالب استقراض از بانک‌ها، صندوق توسعه ملی و یا انتشار اوراق قرضه روی آورد. بهداشتت مالی دولت و انضباط پولی بانک‌ها ۲شاکله اصلی تعیین‌کننده سیاست مهار تورم در سال آینده‌است و اگر دولت بر عهد خویش پایبند بماند، می‌توان انتظار داشت که سال آینده نرخ تورم کمتر از امسال را تجربه کنیم.

حال که رئیس کمیسیون تلفیق بودجه می‌گوید تلاش شده تا بار هزینه‌ای بر دوش دولت کاسته شود، فرصت مناسبی است تا تصمیم‌گیری برای مهار تورم وارد فاز عملیاتی شده و اقتصاد ایران کمتر از نوسان نرخ ارز آسیب ببیند. واقعیت این است که در تورم بالا، نه رشد اقتصادی پایدار رخ می‌دهد، نه اشتغال حفظ و نه معیشت مردم بهبود می‌یابد. از این جهت هزینه صرف منابع و درآمدهای بودجه سال آینده بسیار مهم و تعیین‌کننده است. لطفاً تورم‌زایی نکنید.

نقد خبر

بحران گوشت مرغ

خبر: علی‌صدر عنایبستانی، نماینده سبزوآر در مجلس با بیان اینکه جوچه‌ریزی در مرغداری‌ها به کمترین میزان خود رسیده است، می‌گوید: اگر وزارت جهاد کشاورزی تدبیر نکند ا دیهشت‌ماه با بحران بزرگ تأمین گوشت مرغ مواجه می‌شویم.

نقد: اعلام هشدار درباره خطر بحران گوشت مرغ در رسال آینده وقتی قابل تأمل است که سیاستی راهبردی برای مصون نگه داشتن تولید از نوسان‌ها اتخاذ و از ورود شوک‌های پیش‌بینی نشده به بازارها و تولید جلوگیری شود. تجربه نشان داده در سایه فقدان یک نظام آماری دقیق که تصویری شفاف از میزان تولید و عرضه محصولات غذایی از جمله گوشت مرغ را نشان دهد، هر گونه تصمیم‌گیری مبتنی بر بر آورد و تخمین و براساس آزمون و خطا سودمند نخواهد بود. به گذشته که نگاه کنیم، متوجه می‌شویم که تدابیر برای کنترل بازار و قیمت‌ها به سرکوب تولید ملی و افت انگیزه تولیدکنندگان منجر می‌شود چرا که به‌طور مثال تولیدکنندگان و پرورش دهندگان مرغ گوشتی نمی‌دانند آینده چه خواهد شد و به همین دلیل قدرت برنامه‌ریزی جهت تولید از آنها گرفته می‌شود. راه‌برون‌رفت این است که یک ثبات اقتصادی در کشور حاکم شود تا همه فعالان اقتصادی از جمله مرغداری‌ها بدانند که سال آینده چه اتفاقی در حوزه فعالیت‌شان رخ می‌دهد؟ بدون ثبات اقتصادی، تدابیر دولتی برای خروج از بحران‌ها بیشتر نقش فرس مسکن و کوتاه‌مدت خواهد داشت و با گذشت زمان، مشکلات به فراموشی سپرده می‌شود.

گزارش

تورم ۴۹درصدی اجاره‌بها در ۹ماه امسال

بانک مرکزی در ادامه سیاست انتشار علنی آمارهای کلیدی اقتصاد، از شاخص اجاره‌بهای مسکن در مناطق شهری ایران رونمایی کرد. گزارش بانک مرکزی نشان می‌دهد نرخ تورم اجاره‌بها در پاییز امسال نسبت به تابستان ۶٫۸درصد، در ۹ماه امسال نسبت به‌مدت مشابه سال گذشته ۲۸٫۶درصد و در یک سال منتهی به پایان آذر سال جاری ۴۹٫۳درصد رشد کرده‌است. این نهاد آماری فاش کرده‌رشد اجاره‌بها در پایان سال گذشته و همچنین در ۹ماه امسال بالاترین میزان جهش در ۳۱سال گذشته یعنی از سال ۱۳۶۹ تاکنون بوده‌است. بالاترین نرخ تورم فصلی اجاره‌بها را استان یزد و کهگیلویه و بویراحمد و کمترین را استان‌های بوشهری و سیستان و بلوچستان تجربه کرده‌اند. در مقایسه با پاییز سال گذشته هم شهرنشینان استان یزد و هرمزگان بالاترین فشار تورم اجاره‌بها و شهرنشینان ساکن استان‌های جنوبی خوزستان و بوشهر کمترین فشار را تحمل کرده‌اند.

نکته مهم دیگر فشار بالای تورم اجاره‌بها در شهرهای کوچک نسبت به کلانشهرهاست به‌گونه‌ای که اجاره‌نشین‌ها در شهرهای پادشده در پاییز امسال ۵۲٫۹درصد نسبت به پاییز سال قبل اجاره‌بهای بیشتری پرداخت کرده‌اند.

شاخص بهای اجاره مسکن در مناطق شهری در پایان آذر ۱۴۰۰ نسبت به دوره مشابه سال قبل			
گروه‌های شهری	تورم فصلی	تورم ۹ماهه	تورم سالانه
کل مناطق شهری	۴۶٫۰	۴۸٫۶	۴۹٫۳
شهرهای بزرگ	۴۵٫۰	۴۷٫۵	۴۸٫۳
شهرهای متوسط	۴۸٫۸	۵۱٫۷	۵۲٫۴
شهرهای کوچک	۵۲٫۹	۵۵٫۱	۵۵٫۶

اقتصاد

آغاز مبادلات کاغذی نفت و طلا

سالانه ۶میلیارد دلار نفت به‌صورت کاغذی در بورس انرژی فروخته خواهد شد

گزارش

بهزار رنجبر روزنامه‌نگار

برای نخستین‌بار معاملات گواهی سپرده نفت خام در بورس انرژی و گواهی سپرده شمش طلا در بازار سرمایه آغاز شد. قرار است سالانه ۷۲میلیون بشکه نفت خام و میعانات گازی به ارزش ۶میلیارد دلار به‌صورت گواهی سپرده

کارکرد گواهی سپرده نفت

جواد اوچی، وزیر نفت دیروز درباره کارکرد اوراق گواهی سپرده نفت خام و میعانات گازی گفت: فروش اوراق سپرده نفت و میعانات گازی برای تنوع‌بخشی به حوزه صادرات و افزایش آن و استفاده از سرمایه‌گذاری‌های مردمی و سرمایه‌های خرد مطرح شده است و استقبال خوبی از این سپرده خواهد شد. او با بیان اینکه هیچ خریداری از این طرح متضرر نمی‌شود، توضیح داد: قیمت‌گذاری نفت خام و میعانات در بورس انرژی در بازه زمانی مشخص به همان قیمت فروش به مشتریان خارجی به متقاضیان داخلی در بورس انرژی عرضه می‌شود و امیدواریم کشورهای نفت‌خام و میعانات گازی مشارکت داشته باشند. او افزود: گواهی سپرده نفت خام و میعانات گازی در جمع‌آوری نقدینگی مؤثر خواهد بود و امیدواریم در آینده نزدیک در حوزه بهینه‌سازی گاز نیز بتوانیم با بورس انرژی همکاری داشته باشیم. به‌گفته او سالانه ۷۲میلیون بشکه نفت خام و میعانات گاز در بورس انرژی از طریق این گواهی عرضه خواهد شد.

برای نخستین‌بار مبادلات گواهی سپرده شمش طلا در بازار سرمایه آغاز شد

کمترین و بیشترین قیمت کالاهای اساسی در آستانه عید

یک هفته مانده به عید، قیمت کالاهای اساسی

مهم‌ترین دغدغه خانوارهاست. در ۳ماه گذشته

قیمت برخی اقلام اساسی مثل گوشت

گوسفندی و برنج افزایشی بوده اما برخی دیگر ثبات بیشتری

در قیمت داشته‌اند. همشهری، بالاترین و پایین‌ترین قیمت

مهم‌ترین اقلام مورد نیاز مردم برای عید را جهت استفاده

شهروندان استخراج کرده است. پایین‌ترین قیمت‌ها مربوط به

میادین میوه و زه‌بار محلی تهران و بالاترین رقم میانگین قیمت

فروشگاه‌های سطح شهر تهران است.

قیمت‌ها به تومان

بازار

قزل‌آلا تازه	۱۳۶۰/۰۰۰ تا ۱۷۶۰/۰۰۰
سفيد دريایی	۲۵۰۰/۰۰۰ تا ۳۱۰۰/۰۰۰
حلوای سیاه	۲۰۰۰/۰۰۰ تا ۳۸۰۰/۰۰۰
شیرماهی	۲۶۰۰/۰۰۰ تا ۳۸۵۰/۰۰۰
شوریده	۲۰۰۰/۰۰۰ تا ۳۸۵۰/۰۰۰

ران گوسفندی	۳۹۰/۰۰۰ تا ۵۸۰/۰۰۰
راسته یا استخوان گوسفندی	۳۳۰/۰۰۰ تا ۴۵۰/۰۰۰
کف دست گوسفندی	۳۷۰/۰۰۰ تا ۵۸۰/۰۰۰
راسته بدون استخوان گوساله	۲۶۰/۰۰۰ تا ۴۸۰/۰۰۰
مغز ران گوساله	۲۵۰/۰۰۰ تا ۴۳۰/۰۰۰

صدری‌هاشمی	۱۲۷/۰۰۰ تا ۱۴۵/۰۰۰
کشت دوم	۱۳۵/۰۰۰ تا ۱۵۷/۰۰۰
هاشمی	۱۰۲/۰۰۰ تا ۱۱۷/۰۰۰
دم‌سیاه	۱۰۲/۰۰۰ تا ۱۴۴/۰۰۰
طارم‌محلی	۱۰۲/۰۰۰ تا ۱۰۷/۰۰۰
شیرودی	۵۵/۰۰۰ تا ۹۲/۰۰۰
فجر	۷۳/۰۰۰ تا ۹۷/۰۰۰
نذا	۸۷/۰۰۰ تا ۱۰۴/۰۰۰
وارداتی پاکستانی	۳۵/۰۰۰ تا ۶۳/۰۰۰
وارداتی هندی	۴۳/۰۰۰ تا ۵۰/۰۰۰

تازه کامل	۶۱/۰۰۰ تا ۷۷/۰۰۰
منجمد	۵۳/۰۰۰ تا ۶۳/۰۰۰
پرتقال	۱۴/۰۰۰ تا ۳۳/۰۰۰
سیب زرد	۲۷/۰۰۰ تا ۴۵/۰۰۰
سیب قرمز	۲۲/۰۵۰ تا ۴۵/۰۰۰
نارنگی بندری	۲۷/۰۰۰ تا ۶۰/۰۰۰
کیوی	۲۷/۰۰۰ تا ۴۶/۰۰۰
خیار	۲۱/۰۵۰ تا ۳۲/۰۰۰
موز	۵۷/۰۰۰ تا ۷۵/۰۰۰

یادداشت

سیدمعین‌هاشمی*

مردمی‌سازی اقتصاد

براساس دانش توسعه، مردمی‌سازی در سطح هیچ‌یک از ابعاد و اجزای توسعه (مانند بعد اقتصادی) به تنهایی امکان‌پذیر نیست و مردمی‌سازی تنها در سطح توسعه (یعنی در همه ابعاد به‌صورت هم‌زمان) ممکن است. یک کشور در سطح توسعه می‌تواند تصمیم بگیرد که به سمت مردمی‌سازی برود یا به سمت اقتدارگرایی و اندک سالاری. بنابراین باید دقت داشت که مردمی‌سازی در بعد اقتصادی، با همه ارزشی که دارد و با همه زحمات و تلاش‌هایی که برای آن کشیده می‌شود، اگر همراه با مردمی‌سازی در سایر ابعاد توسعه نباشد، کوتاه‌مدت و بی‌اثر خواهد بود.

آنچه اهمیت دارد توجه به این موضوع است که دولت بتواند نقش و جایگاه لایه واسطه بین دولت و اقتصاد خصوصی را به استناد اصل ۴۴ قانون اساسی مشخص و تبیین کند. آنچه باید تبیین شود این اصل است که با توسعه اقتصاد مردمی در کشور طیف وسیعی از مردم و عمده دهک‌های جامعه به‌گونه‌ای متناسب باشند و منزلت خود مالک ثروت‌ها می‌شوند. در این شرایط نابرابری در ثروت و درآمد بسیار کم است و مالکیت ثروت و درآمد ناشی از فعالیت‌های تولیدی به شیوه برابر توزیع شده است.

در این تبیین باید سازوکاری فراهم شود تا ضمن جلب اعتماد عمومی، زمینه ایجاد تحول اقتصادی نیز پدید آید به همین منظور پیگیری اجرایی شدن صحیح سیاست‌های ابلاغی اصل ۴۴ قانون اساسی و توجه ویژه به مشارکت حداکثری جامعه در اقتصاد و اعمال نظارت حداکثری و ایجاد شفافیت از جمله راهبردهایی است که در دولت سیزدهم به‌منظور توسعه کمی و کیفی اقتصاد مردمی باید دنبال شود. از جمله قابلیت‌های اقتصاد مردمی در کشور توجه به حذف واسطه‌های غیرضروری و شبکه‌سازی و سازماندهی بنگاه‌های اقتصادی است. از آنجا که براساس آمار موجود بیش از ۸۰درصد بنگاه‌های اقتصادی کشور را بنگاه‌های کوچک و متوسط تشکیل می‌دهند لزوم توجه به قابلیت شبکه‌سازی، ایجاد چترهای حمایتی برای این دسته از بنگاه‌ها در قالب اقتصاد ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

براساس بررسی‌های صورت گرفته در شاخص شامخ همواره تأمین مالی بنگاه‌ها از اولویت بالایی برخوردار بوده؛ اما سیاست‌های بانک محوری در تأمین منابع اعتباری و غیراعتلاف‌پذیر بودن آن باعث شده است تا تأمین نیاز اعتباری آحاد جامعه در قالب تسهیلات خرد به یکی از چالش‌های کشور تبدیل شود. امید که با تبیین درست سیاست‌ها و ارائه راهکارهای اجرایی کارآمد، شاهد مردمی‌سازی مؤثر و رفع مشکلات اقتصادی کشور در آینده‌ای نزدیک باشیم.

*مدیرکل توسعه تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بازارها

تغییر بازده بازارها

در دوربرگردان نرخ ارز

امسال بازدهی کدام‌یک از بازارها بیشتر بوده و با تغییر روند بازار ارز در اسفندماه چه تغییری در میزان بازدهی آنها ایجاد شده است؟ اعداد و ارقام نشان می‌دهد تا حوالی نیمه اسفندماه، بیشترین تغییر قیمت مربوط به سکه امامی بوده که بازدهی آن به ۱۳۹درصد رسیده است و در مقابل بورس با رشد ۳۱درصدی، همچنان عنوان کم‌بازده‌ترین بازار را به‌خود اختصاص داده است.

به گزارش همشهری، از ابتدای امسال، در حالی مسکوکات طلا در ایران به بهانه رشد قیمت دلار با افزایش شدید قیمت مواجه شده که رشد دلار در این بازه زمانی ۸۶درصد بوده و طلای جهانی نیز با کاهش ۳٫۳درصدی قیمت مواجه شده است. در این شرایط، قیمت سکه در بازار برای رسیدن به ارزش واقعی، باید از میزان رشد دلار نیز کمتر افزایش می‌یافت؛ اما اعداد و ارقام حاکی از این است که رشد قیمت سکه، به‌جای آنکه ناشی از افزایش ارزش آن باشد، فقط نتیجه برگر شدن حباب قیمتی آن بوده است.

در این میان، ورود قوی بازارساز به بازار ارز و شکستن هیجان قیمتی این بازار باعث شده روند همه بازارها تغییر کند و به‌جز بازار مسکن، تغییر قابل‌توجهی را تجربه کنند. پیگیری‌های همشهری از بنگاه‌های مشاوران املاک حاکی از این است که بازار مسکن در جریان جهش اخیر نرخ ارز با رشد هیجانی قیمت‌ها مواجه بود اما از اوایل اسفندماه که قیمت دلار از محدوده ۶۰هزار تومان برگشت، بازار مسکن وارد رکود جدی شده اما تن به کاهش قیمت نداده است. به‌جز این بازار، میانگین قیمت‌ها در بورس بعد از شکستن تب قیمت دلار حدود ۱۶درصد افزایش پیدا کرده و در سایر بازارها کاهش ۲۹درصدی قیمت تجربه شده است.

رتبه‌بندی بازده بازارها

سکه تمام‌بهار آزادی

بازدهی تا اسفند. ۱۳۹ درصد

تغییر اسفندماه. ۲۵- درصد

دلار آمریکا

بازدهی تا اسفند. ۸۶ درصد

تغییر اسفندماه. ۲۹- درصد

خودرو

بازدهی تا اسفند. ۷۶ درصد

تغییر اسفندماه. ۴٫۸- درصد

مسکن

بازدهی تا اسفند. ۷۵ درصد

تغییر اسفندماه. -

بورس

بازدهی تا اسفند. ۳۱ درصد

تغییر اسفندماه. ۱۶ درصد

اونس طلای جهانی

بازدهی تا اسفند. ۳٫۳ درصد

تغییر اسفندماه. ۰٫۵- درصد